

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013758	Laxeiro	Lalín	2020/2021

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
IMA	Instalación e mantemento	CSIMA03	Mecatrónica industrial	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0947	Empresa e iniciativa emprendedora	2020/2021	3	53	63

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	IGNACIO AZURMENDI RODRÍGUEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A comarca do Deza, na que esta situado o I.E.S LAXEIRO, onde se imparte o ciclo correspondente a este módulo, e unha zona de características Industriais, existindo tamén unha importante implantación de empresas de servizos que serven a unha zona con núcleos urbanos importantes e unha zona rural pouco poboada.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver a propia iniciativa no ámbito empresarial, tanto cara ao autoemprego como cara á asunción de responsabilidades e funcións no emprego por conta allea.

A formación do módulo permite alcanzar os obxectivos xerais u), w) e x) do ciclo formativo, e as competencias t) e u).

Obxectivos xerais:

u) Identificar e propor as accións profesionais necesarias para dar resposta á accesibilidade e o deseño universais.

w) Utilizar procedementos relacionados coa cultura emprendedora, empresarial e de iniciativa profesional, para realizar a xestión básica dunha pequena empresa ou emprender un traballo.

x) Recoñecer os dereitos e deberes como axente activo na sociedade, tendo en conta o marco legal que regula as condicións sociais e laborais, para participar na cidadanía democrática.

Competencias:

t) Realizar a xestión básica para a creación e o funcionamento dunha pequena empresa e ter iniciativa na súa actividade profesional, con sentido da responsabilidade social.

u) Exercer os seus dereitos e cumprir as obrigas derivadas da súa actividade profesional, de acordo co establecido na lexislación, participando activamente na vida económica, social e cultural.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Manexo das fontes de información sobre o sector das empresas de mecánica industrial, incluíndo a análise dos procesos de innovación sectorial en marcha.

- Realización de casos e dinámicas de grupo que permitan comprender e valorar as actitudes das persoas emprendedoras e axustar a súa necesidade ao sector da mecánica industrial.

- Utilización de programas de xestión administrativa e financeira para pequenas e medianas empresas do sector.

- Realización dun proxecto empresarial relacionado coa actividade de mecánica industrial composto por un plan de empresa e un plan financeiro e que inclúa todas as facetas de posta en marcha dun negocio.

O plan de empresa (método Canvas ampliado) incluírá os seguintes aspectos: maduración da idea de negocio, localización, organización da produción e dos recursos, xustificación da súa responsabilidade social, plan de márketing, elección da forma xurídica, trámites administrativos, e axudas e subvencións.

O plan financeiro ha incluír o plan de tesouraría, a conta de resultados provisional e o balance provisional, así como a análise da súa viabilidade económica e financeira.

É aconsellable que o proxecto empresarial se vaia realizando conforme se desenvolvan os contidos relacionados nos resultados de aprendizaxe. O correcto desenvolvemento deste módulo exige a disposición de medios informáticos con conexión a internet e que polo menos dúas sesións de traballo sexan consecutivas.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe			
					MP0947_00			
					RA1	RA2	RA3	RA4
1	A IDEA DE NEGOCIO, A EMPRESA E AS PERSOAS EMPREENDEDORAS.	Desenvolver o espírito emprendedor e definir ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	12	20	X			
2	A EMPRESA E O SEU CORTORNO.	Análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	12	20		X		
3	CREACIÓN E POSTA EN MARCHA DUNHA EMPRESA.	Forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	18	30			X	
4	XESTIÓN ADMINISTRATIVA E FINANCEIRA DUNHA EMPRESA.	Conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo etc.	21	30				X
Total:			63					

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A IDEA DE NEGOCIO, A EMPRESA E AS PERSOAS EMPREENDEDORAS.	12

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Identificar o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade. 1.2 Identificar os factores que contribúen o éxito na actividade empresarial.	1	A cultura emprendedora. Introducción.	2,0
2.1 Analizar o concepto de empresario, sus requisitos, aptitudes e actitudes. 2.2 Analizar as características das actividades emprendedoras no sector da mecatrónica industrial	2	O empresario.	4,0
3.1 Valorar o risco como factor inherente á actividade emprendedora. 3.2 Valorar ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, creatividade e a súa factibilidade.	3	A idea: Creatividade e innovación.	3,0
4.1 Elixir unha idea de negocio a partir de varias ideas emprendedoras.	4	Valoración da idea.	2,0
5.1 Analizar a estrutura e valorar a súa importancia para a creación dunha pequena empresa.	5	Proxecto empresarial.	1,0
TOTAL			12

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Identificouse o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.	● PE.1 - Concepto de innovación.	S	15
CA1.2 Analizouse o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.	● PE.2 - Concepto de cultura emprendedora.	S	15
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na <u>actividade emprendedora</u> .	● TO.1 - Importancia da iniciativa individual	N	5
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector da mecatrónica industrial.	● PE.3 - Características das actividades emprendedoras.	S	15
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.	● TO.2 - A importancia do risco como elemento inevitable de toda actividade.	N	5
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.	● TO.3 - Valorar ideas emprendedoras.	S	15
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito da mecatrónica industrial, que ha servir de punto de partida para a elaboración do <u>proxecto empresarial</u> .	● TO.4 - Elección da idea emprendedora.	S	10
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.	● PE.4 - Esquema para desenrolo da idea.	S	20

TOTAL	100
--------------	------------

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade da mecatrónica industrial (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector da mecatrónica industrial.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito da mecatrónica industrial.

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A cultura emprendedora. Introducción.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación da importancia da cultura emprendedora como fonte de creación de emprego e benestar social. 	<ul style="list-style-type: none"> Valora a cultura emprendedora, o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Concepto de innovación. PE.2 - Concepto de cultura emprendedora. 	2,0
O empresario.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación do concepto de empresario, requisitos, aptitudes, actitudes e a importancia da iniciativa individual. 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza o concepto de empresario, requisitos, aptitudes, actitudes e a importancia da iniciativa individual. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.3 - Características das actividades emprendedoras. TO.1 - Importancia da iniciativa individual 	4,0
A idea: Creatividade e innovación.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación da importancia da iniciativa individual, creatividade, a formación e a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece a importancia da iniciativa individual, creatividade, a formación e a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> TO.2 - A importancia do risco como elemento inevitable de toda actividade. TO.3 - Valorar ideas emprendedoras. 	3,0
Valoración da idea.	<ul style="list-style-type: none"> Ensinar como buscar ideas emprendedoras no ámbito de mecanizado e automatismos industriais. 	<ul style="list-style-type: none"> Busca ideas emprendedoras relacionadas co ámbito mecanizado e automatismos industriais. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> TO.4 - Elección da idea emprendedora. 	2,0
Proxecto empresarial.	<ul style="list-style-type: none"> Axuda a definir unha idea de negocio como punto de partida para a elaboración dun plan de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Selecciona a idea de negocio para a elaboración dun proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.4 - Esquema para desenrolo da idea. 	1,0
TOTAL						12,0

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A EMPRESA E O SEU CORTORNO.	12

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	SI

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Definir as funcións básicas que se realizan nunha empresa e analizar o concepto de sistema aplicado a empresa. 1.2 Describir os principais compoñentes do entorno xeral e específico.	1	A empresa como sistema, o seu contorno xeral e específico.	2,0
2.1 Identificar e describir os elementos que rodean a unha peme	2	Análise das relacións dunha peme co seu entorno.	2,0
3.1 Valorar a cultura empresarial, a imaxe corporativa e a súa relación cos obxectivos empresariais.	3	Cultura empresarial e imaxe corporativa.	2,0
4.1 Elaborar o balance social dunha empresa e describir os principais costes sociais nos que incurre e beneficios sociais que xenera. 4.2 Identificar prácticas que incorporen valores éticos e sociais.	4	Responsabilidade social da empresa. A ética empresarial.	2,0
5.1 Identificar os conceptos de mercado, oferta e demanda. 5.2 Analizar os elementos básicos para realizar un estudio de mercado.	5	Estudo do mercado.	3,0
6.1 Recopilar e analizar información para a elaboración do plan de márketing.	6	Proxecto empresarial: Plan de márketing.	1,0
TOTAL			12

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.	• TO.1 - Influencia das pemes na economía galega.	N	5
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.	• PE.1 - Consecuencias do impacto ambiental e criterios de sustentabilidade.	S	10
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.	• PE.2 - Principais compoñentes do contorno xeral.	S	10
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.	• TO.2 - Influencia na actividade empresarial das relacións con terceiros.	N	5
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de mecatrónica industrial en función da súa posible localización.	• PE.3 - Elementos do contorno xeral e específico.	S	10
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.	• PE.4 - Responsabilidade social e a súa importancia.	S	5
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coa mecatrónica industrial e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.	• TO.3 - Importancia da valoración do balance social.	N	5

Critérios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA2.8 Identifícaronse, en empresas da mecatrónica industrial, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.	• PE.5 - Valores éticos e sociais na empresa.	S	10
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.	• PE.6 - Valores éticos e sociais nos S 5 obxectivos empresariais.	S	5
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.	• PE.7 - Cultura empresarial, comunicación e imaxe corporativa.	S	10
CA2.11 Descríbense as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de mecatrónica industrial, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.	• PE.8 - Actividades e procesos básicos que se realizan nunha empresa.	S	5
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.	• LC.1 - Elaboración do plan de márketing para o proxecto empresarial.	S	20
TOTAL			100

4.2.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de mecatrónica industrial: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de mecatrónica industrial: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A empresa como sistema, o seu contorno xeral e específico.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación da empresa como sistema e a súa estrutura organizativa. Organigramas. Explicación dos elementos do contorno xeral e específico. 	<ul style="list-style-type: none"> Define as funcións básicas dunha empresa e realiza un organigrama. Analiza os elementos do contorno xeral e específico. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 - Principais compoñentes do contorno xeral. PE.3 - Elementos do contorno xeral e específico. TO.2 - Influencia na actividade empresarial das relacións con terceiros. 	2,0
Análise das relacións dunha peme co seu entorno.	<ul style="list-style-type: none"> Análise das relacións dunha peme co seu entorno. Análise DAFO. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica os elementos do entorno dunha peme de mecanizado e automatismos industriais. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> TO.1 - Influencia das pemes na economía galega. 	2,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Cultura empresarial e imaxe corporativa.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos conceptos de cultura empresarial, comunicación e imaxe corporativa relacionada cos obxectivos empresariais. 	<ul style="list-style-type: none"> Valorar a cultura empresarial, comunicación e imaxe corporativa. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Consecuencias do impacto ambiental e criterios de sustentabilidade. PE.6 - Valores éticos e sociais nos S 5 obxectivos empresariais. PE.7 - Cultura empresarial, comunicación e imaxe corporativa. 	2,0
Responsabilidade social da empresa. A ética empresarial.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación da importancia do balance social dunha empresa e descrición dos principais custos sociais nos que incorren así como os beneficios sociais que producen. Explicación da importancia do código ético dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza e valora o balance social dunha empresa. Identifica prácticas que incorporen valores éticos e sociais en empresas de mecanizado e automatismos industriais 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.4 - Responsabilidade social e a súa importancia. PE.5 - Valores éticos e sociais na empresa. TO.3 - Importancia da valoración do balance social. 	2,0
Estudo do mercado.	<ul style="list-style-type: none"> Explica a organización dos recursos dispoñibles, a externalización de actividades da empresa. Estudo do mercado e márketing. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica os conceptos de oferta e demanda do mercado. Describir, recopilar e realizar estudos do mercado analizando a información obtida. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.8 - Actividades e procesos básicos que se realizan nunha empresa. 	3,0
Proxecto empresarial: Plan de márketing.	<ul style="list-style-type: none"> Supervisa as tarefas relacionadas cos trámites de constitución, posta en marcha, estudo de mercado e plan de márketing. 	<ul style="list-style-type: none"> Elabora as actividades correspondentes a este apartado do proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Elaboración do plan de márketing para o proxecto empresarial. 	1,0
TOTAL						12,0

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	CREACIÓN E POSTA EN MARCHA DUNHA EMPRESA.	18

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	SI

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Analizar as diferentes formas xurídicas da empresa.	1	Formas xurídicas das empresas.	5,0
2.1 Especificar o grao de responsabilidade legal dos propietarios da empresa en función da forma xurídica elixida.	2	Responsabilidade legal.	5,0
3.1 Analizar os trámites esixidos pola lexislación vixente para a constitución dunha peme. 3.2 Identificar as vías de asesoramentos e xestión externas existentes a hora de poñer en marcha unha peme.	3	Trámites de constitución e posta en marcha.	3,0
4.1 Realizar unha búsqueda das diferentes axudas para a creación de empresas. 4.2 Identificar os principais instrumentos de financiación.	4	Axudas e subvencións.	3,0
5.1 Elexir a forma xurídica, trámites administrativos e viabilidade económica dunha empresa de mecanizado industrial.	5	Proxecto empresarial.	2,0
TOTAL			18

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.1 Analízouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.	● PE.1 - Requisitos que cómpren para ser empresaria.	S	15
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.	● PE.2 - Formas xurídicas da empresa, vantaxes e desvantaxes.	S	15
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector da mecatrónica industrial.	● TO.1 - mportancia das empresas de economía social no sector de mecanizado e automatismos industriais	N	5
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.	● LC.1 - Grao de responsabilidade legal das empresas.	N	5
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.	● PE.3 - Fiscalidade de cada forma xurídica.	S	10
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.	● PE.4 - Trámites esixidos para a constitución dunha peme.	S	10
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.	● PE.5 - Vías de asesoramento e xestión administrativa para a posta en marcha dunha peme.	S	10
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas da mecatrónica industrial tendo en conta a súa localización.	● PE.6 - Axudas e subvencións para a creación e posta en marcha.	S	10
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.	● PE.7 - Elección da forma xurídica, trámites de constitución e posta en marcha. Proxecto empresarial.	S	20

TOTAL	100
--------------	------------

4.3.e) Contidos

Contidos
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresario.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de mecatrónica industrial.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Formas xurídicas das empresas.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación das formas xurídicas existentes para facilitar a elección da creación dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Cofecer os requisitos que compren para desenvolver a actividade empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Requisitos que cómpren para ser empresaria. PE.2 - Formas xurídicas da empresa, vantaxes e desvantaxes. PE.3 - Fiscalidade de cada forma xurídica. TO.1 - mportancia das empresas deeconomía social no sector de mecanizado e automatismos industriais 	5,0
Responsabilidade legal.	<ul style="list-style-type: none"> Explicar o grao de responsabilidade legal dos propietarios da empresa en función da forma xurídica elixida. Diferenciar o tratamento fiscal establecido para as diversas formas xurídicas da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Analizar a responsabilidade legal que teñen que asumir as empresas dependendo da súa forma xurídica. Compara a fiscalidade das diferentes formas xurídicas. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Grao de responsabilidade legal das empresas. 	5,0
Trámites de constitución e posta en marcha.	<ul style="list-style-type: none"> Enseñar á búsqueda dos trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha peme. Axuda a identificar as vías de asesoramento e xestión administrativa externas existentes para a posta en marcha dunha peme. 	<ul style="list-style-type: none"> Describe e analiza os trámites de constitución dunha peme. Identifican as vías de asesoramento. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.4 - Trámites esixidos para a constitución dunha peme. PE.5 - Vías de asesoramento e xestión administrativa para a posta en marcha dunha peme. 	3,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Axudas e subvencións.	<ul style="list-style-type: none"> Axuda á búsqueda das diferentes axudas e principais instrumentos de financiamento para a creación dunha peme. 	<ul style="list-style-type: none"> Busca e identifica as axudas e subvencións existentes para a creación dunha peme. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.6 - Axudas e subvencións para a creación e posta en marcha. 	3,0
Proxecto empresarial.	<ul style="list-style-type: none"> Axuda a elección da forma xurídica, trámites de constitución e posta en marcha dunha peme. 	<ul style="list-style-type: none"> Elabora as actividades correspondentes a este apartado do proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.7 - Elección da forma xurídica, trámites de constitución e posta en marcha. Proxecto empresarial. 	2,0
TOTAL						18,0

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	XESTIÓN ADMINISTRATIVA E FINANCEIRA DUNHA EMPRESA.	21

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	SI

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Analizar os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable.	1	Conceptos básicos de contabilidade.	3,0
2.1 Describir as técnicas básicas do análise da información contable, en especial no referente a solvencia, liquidez e rentabilidade da empresa.	2	Plan financeiro.	3,0
3.1 Diferenciar o tratamento fiscal establecido para as diferentes formas xurídicas. 3.2 Outras obrigas fiscais e calendario fiscal.	3	Obrigas fiscais.	3,0
4.1 Cumprimentar a documentación básica de carácter comercial e contable para unha peme. 4.2 Describir os circuitos que dita documentación percorre na empresa así como as características dos mesmos.	4	Documentación comercial-contable.	5,0
5.1 Elaborar o plan financeiro e analizar a viabilidade económica e financeira.	5	Proxecto empresarial	7,0
TOTAL			21

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.	● PE.1 - Conceptos básicos de contabilidade así como as técnicas de rexistro da información contable.	S	15
CA4.2 Descríronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.	● PE.2 - Técnicas básicas de análise da información contable.	S	20
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coa mecatrónica industrial, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidación).	● PE.3 - As obrigas fiscais dunha peme.	S	20
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d	● OU.1 - Proba práctica dun proceso de compravenda, e obrigas de pagamento.	S	25
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.	● LC.1 - Plan financeiro e análise da viabilidade económica do proxecto empresarial	S	20
TOTAL			100

4.4.e) Contidos

Contidos

Contidos
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector da mecatrónica industrial.
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de mecatrónica industrial: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financieira.

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Conceptos básicos de contabilidade.	<ul style="list-style-type: none"> Análise de conceptos básicos de contabilidade, técnicas de rexistro da información contable. 	<ul style="list-style-type: none"> Describir técnicas básicas de análise da información contable. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - Conceptos básicos de contabilidade así como as técnicas de rexistro da información contable. 	3,0
Plan financeiro.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación de conceptos básicos que interveñen nun estudo de viabilidade económica e financeira dunha peme. 	<ul style="list-style-type: none"> Realizan o estudo da viabilidade económica financeira dunha peme. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 - Técnicas básicas de análise da información contable. 	3,0
Obrigas fiscais.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación das diferentes obrigas fiscais segundo as diferentes formas xurídicas e diferenzar os tipos de impostos no calendario fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> Diferenciar o tratamento fiscal segundo as formas xurídicas e os tipos de impostos no calendario fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> PE.3 - As obrigas fiscais dunha peme. 	3,0
Documentación comercial-contable.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación da documentación relacionada coa compravenda: pedido, albarán e factura. Explicación da documentación relacionada con pagamentos e cobramentos: recibo, letra de cambio, cheque y pagaré. 	<ul style="list-style-type: none"> Cumprimenta diversos documentos de carácter comercial e contable para unha peme. Cumprimentación de documentos de pagamento e cobramento. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> OU.1 - Proba práctica dun proceso de compravenda, e obrigas de pagamento. 	5,0
Proxecto empresarial	<ul style="list-style-type: none"> Colabora na elaboración final do proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Elabora as actividades finais para a entrega do proxecto empresarial 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades resoltas. 	<ul style="list-style-type: none"> Material facilitado polo profesor. Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - Plan financeiro e análise da viabilidade económica do proxecto empresarial 	7,0
TOTAL						21,0

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES

Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.

- oIdentifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
- oAnalízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
- oAnalízanse as características das actividades emprendedoras no sector dos servizos relacionados co mantemento industrial e automatismos.
- oValoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
- oDecidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito do mantemento industrial e automatismos ,que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
- oAnalízase a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
- Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.
- oAnalízase o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
- oIdentifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
- oDetermináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de mantemento industrial e automatismos en función da súa posible localización.
- oIdentifícanse, en empresas de mantemento industrial e automatismos , prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
- oAnalízase os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
- Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.
- oAnalízase o concepto de persoa empresarial, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.
- oAnalízase as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
- oDiferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
- oIdentifícanse os trámites exixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
- oIdentifícanse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
- oAnalízase as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de mantemento electromecánico tendo en conta a súa localización.
- oInclúese no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
- Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.
- oAnalízase os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
- oDescríbense as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.

oDefiníronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas co mantemento industrial e automatismos, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións trimestrais e liquidacións anuais).

o Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa de mantemento industrial e automatismos, e describíronse os circuitos que recorre esa documentación na empresa.

oElaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe realizarase de forma continua e personalizada. A valoración dos aprendizaxes dos/as alumnos/as farase tomando como referencia os criterios que anteceden nesta programación. O nivel de cumprimento será medido con relación aos resultados de aprendizaxe do ciclo formativo.

Aplicarase do seguinte xeito:

- Traballos ou tarefas dos alumnos, que se puntuarán na escala de 0 a 10 (para que un traballo sexa calificado terá que ser debidamente entregado ao profesor/a na data indicada e non poderá ser copiado do compañeiro). A cualificación representará como máximo o 10% da nota de cada avaliación, sempre que se correspondan cunha puntuación mínima dun 5, para poder facer media.

- O Plan de Empresa (método Canvas ampliado) ponderará un 30% da nota da avaliación, sempre e cando se superen os exames correspondentes cunha puntuación mínima dun 5. Terase en conta a realización e a exposición do mesmo.

- Probas escritas, que agruparán as mesmas a realizar na data indicada para exame. Cualificaranse na escala de 0 a 10, e a cualificación representará como mínimo o 60% da nota de cada avaliación.

PROBAS ESCRITAS:

En cada avaliación realizaranse unha ou varias probas escritas. O profesorado indicará con antelación as datas, hora e lugar. Procurarase non modificar as datas, e de ter que facelo, o profesorado avisará na aula cunha notificación non inferior a 48 horas (salvo forza maior).

Constarán de varias preguntas cortas, tipo test, cuestións de verdadeiro e falso e realización de supostos prácticos (poderá conter algunha ou varias destes tipos). O número de preguntas poderá variar.

As probas escritas serán cualificadas sobre 10 puntos e cada pregunta terá o valor que se indique na proba, de non indicarse terán todas o mesmo valor. A cualificación mínima para superar cada proba será de 5 puntos.

A cualificación dunha avaliación virá dada por:

$CA = 0,60 * (\text{media aritmética das probas escritas}) + 0,10 * (\text{media aritmética das tarefas dos alumnos}) + 0,30 * (\text{nota do Plan de Empresa})$

Onde CA é a cualificación sobre 10 obtida na avaliación, esta nota será redondeada a unidade máis próxima.

Para superar a avaliación CA terá que ser ≥ 5 .

Para calcular a nota media compre ter unha nota igual ou superior a 5 en cada proba ou traballo.

A cualificación final no módulo virá dada pola suma das medias das notas obtidas nas avaliacións. Esta NOTA SERÁ REDONDEADA A UNIDADE MÁIS PRÓXIMA.

PARA A SUPERACIÓN DO MÓDULO COMPRE TER TODAS AS AVALIACIÓNS SUPERADAS.

Considerarase que a materia está aprobada cando a nota media do alumno entre a dos exames e os traballos e actividades realizadas acaden un 5. A cualificación final do módulo obterase como nota media das dúas avaliacións (70%) , e a presentación do plan de Empresa (30%). Para aprobar será necesario acadar un 50% en cada unha das partes.

Para os alumnos que acaden unha puntuación mínima de 5 puntos, na avaliación final do módulo, terase en conta outros criterios para perfilar a súa cualificación final:

- Participación na aula.
- Os procedementos desenvolto para comprender o módulo.
- As técnicas de traballo.

A puntualidade, o respecto aos compañeiros e ao profesor, o coidado das instalación e materiais do Centro, etc; son aspectos que non forman parte da avaliación porque se consideran mínimos necesarios para poder formar parte da comunidade educativa.

O módulo é de carácter presencial, polo tanto a asistencia a clases non formará parte da avaliación.

O alumno será claramente informado da calibración das preguntas do exame.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Para o alumno que teña o módulo pendente, logo de realizada a segunda avaliación parcial, realizarase un informe de avaliación individualizado que servirá de base para o deseño das correspondentes actividades de recuperación, que se impartirán entre a data da segunda avaliación parcial e a data da avaliación final.

Se o finalizar o curso ou a duración do módulo, o alumno no acadou os obxectivos mínimos exixidos, planificaránselle actividades de recuperación o longo do curso seguinte ou ben durante o período de tempo no que o seus compañeiros están a facer a FCT.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumno que perdesse o dereito de avaliación continua co cal, por razón da inasistencia reiterada, non sexa posible utilizar os instrumentos de avaliación previsto inicialmente, tera dereito a realizar unha proba extraordinaria de avaliación previa a avaliación final.

O número de faltas que implica a perda do dereito de avaliación continua nun determinado módulo, sera do 10% da súa duración total. Estes alumnos serán avaliados mediante unha proba extraordinaria de carácter obxectivo sobre toda a programación do módulo. Para estes alumnos a nota final formarase unicamente coa nota desta proba obxectiva e deberá ser 5 ou superior para superar o módulo (expresada con números enteiros redondeada a unidade máis próxima).

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O departamento da familia realizará cunha frecuencia mensual unha reunión para o seguimento da programación de cada módulo. Na devandita reunión reflectirase o grado de cumprimento con respecto a programación e a xustificación razoada no caso de desviacións. A programación será revisada ó inicio de cada curso académico.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial terá por obxecto coñecer as características e a formación de cada alumna e alumno, así como as súas capacidades, e servirá para orientar e situar ó alumnado en relación co seu perfil profesional correspondente.

A través da avaliación inicial procurarase detectar os problemas de aprendizaxe concretos que presenta o alumnado. Unha vez detectadas posibles necesidades de apoio educativo, poranse en marcha medidas ordinarias ou extraordinarias de atención á diversidade, segundo proceda en cada caso concreto (asesorados polo departamento de orientación).

Os instrumentos empregados para realizar este diagnóstico son :

Proba test.

Calquera outra proba que permita identificar os seus coñecementos.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Dependendo dos contidos que se desenvolvan, realizaranse diferentes actividades individuais e en grupo, para que os alumnos/as reflexionen sobre a necesidade e a utilidade da información ata que adquiren as destrezas necesarias para o seu manexo.

A atención específica a este alumnado ten por finalidade que estes alumnos poidan alcanzar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades persoais e, en todo caso, os obxectivos establecidos con carácter xeral para todo o alumnado.

En xeral, proporanse actividades de reforzo, repaso e profundización segundo as necesidades de cada alumno/a e adaptárase o ritmo de exposición dos novos conceptos. Utilizaranse metodoloxías diversas e adaptadas a realidade e ó entorno no que viven os alumnos/as para que lles sexa máis fácil asimilalos.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Unha das características esenciais que debe asumir o ensino actual é o seu compromiso cunha serie de valores básicos para a vida e para a convivencia, e dicir, a incorporación efectiva nos seus proxectos dos valores éticos (xustiza, solidariedade, igualdade, tolerancia, respecto, paz, saúde,...) que favorezan e fagan posible unha sociedade máis humanizada e democrática.

A educación nos valores non é, soamente, unha dimensión do aprendizaxe a ter en conta no proceso educativo, senón que constitúe un dos factores básicos que determinan a calidade do ensino.

Os valores que favorecen a madurez intelectual e humana dos alumnos englobáanse nas chamadas ensinanzas ou temas transversais, que non constitúen en si mesmos unha asignatura ou módulo, senón que deben ser tratados dende perspectivas académicas distintas e, polo tanto, inciden

parcialmente na programación curricular das diferentes áreas.

O Departamento de Formación e Orientación Laboral debe facer fincapé nas súas ensinanzas na necesidade de tratar temas de Ética Empresarial e Responsabilidade Social Corporativa. En todos os módulos, trátase o obxectivo social das empresas e os valores que despois se indican. Ocuparémonos da ética no mundo dos negocios e trataremos de que o alumnado comprenda os principios morais e as normas que guían o comportamento no mundo dos negocios. Como é lóxico tamén é preciso analizar as cuestións éticas da nosa vida. Nas ensinanzas transversais tamén se propoñen valores que deben ser transmitidos:

Educación para a igualdade entre os sexos

Educación para a saúde

Educación ambiental

Educación do consumidor

Unha das características esenciais que debe asumir o ensino actual é o seu compromiso cunha serie de valores básicos para a vida e para a convivencia, e dicir, a incorporación efectiva nos seus proxectos dos valores éticos (xustiza, solidariedade, igualdade, tolerancia, respecto, paz, saúde,...) que favorezan e fagan posible unha sociedade máis humanizada e democrática.

A educación nos valores non é, soamente, unha dimensión do aprendizaxe a ter en conta no proceso educativo, senón que constitúe un dos factores básicos que determinan a calidade do ensino.

Utilizarase a prensa para comentar noticias relacionadas co módulo ou termos económicos para que se familiaricen co novo vocabulario.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

As actividades complementarias e extraescolares xogan un papel esencial no reforzo e na dinamización do proceso formativo, dentro e fóra do centro.

As actividades previstas no Departamento son as seguintes:

Xornadas de Orientación Laboral

Presentación dos Proxectos Empresariais

Asistencia aos Xulgados do Social.

Visitas a empresas e outras organizacións.

Comercio Xusto.

Participación en charlas nas que interveñan exalumnos que xa remataron o ciclo formativo e empresarios para valora-las experiencias profesionais e persoais.

10.Outros apartados

10.1) INFORMACIÓN SOBRE A PUBLICIDADE DA PROGRAMACIÓN AO ALUMNO

O comenzo de curso, o profesor comunicoulle ó alumnado os criterios de cualificación do módulo. Tamén indícalles onde poden atopar toda a información relativa o currículo da materia pertencente ao ciclo.

10.2) PENDENTES

As actividades de recuperación serán:

- A temporalización, respetando a normal asistencia aos módulos de 2º curso, sinalando, de común acordo entre alumnos e profesor, as datas das probas obxectivas e entrega de actividades ou traballos, de maneira, que no mes de marzo estén xa avaliados.
no caso de non superar o módulo na avaliación previa á FCT de marzo, incorporaranse ás clases de recuperación e reforzo ata a avaliación final extraordinaria de xuño

10.3) COPIAR NOS EXAMES

Copiar nos exames será considerado moi grave e os que sexan collidos copiando irán con esa parte ao final para poder recupera-la. A utilización do móbil no exame estará considerado como estar copiando.

10.4) IMPARTICIÓN DE CONTIDOS NON REALIZADOS EN FOL DE 1º E OS R.A.

Impartición dos contidos non impartidos en FOL no curso anterior e os resultados de aprendizaxe correspondentes:

- No primeiro trimestre impartiranse os contidos para intentar acadar os seguintes Resultados de Aprendizaxe non acadados o curso anterior:

1. RA2- Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.
2. RA3- Determina a acción protectora do sistema da seguridade social ante as contingencias cubertas, e identifica as clases de prestacións.

10.5) Adaptacións necesarias á docencia non presencial

Adaptacións necesarias á docencia non presencial

Contemplamos dúas modalidades de docencia non presencial: telemática e mixta

a) Desenvolvemento das clases e metodoloxía en caso de atención a alumnado en corentena. (modalidade ensino mixto)

Empregarase Classroom permitindo a programación de actividades e a avaliación individualizada de cada alumno/a. As actividades enviaranse e recepcionaranse a través desta aplicación, na que xa teño feita a clase e integrados atodos os alumnos.

b) Desenvolvemento da actividade lectiva e metodoloxía en caso de suspensión das clases presenciais.

A docencia realizarase a través de Classroom co curso creado para esta área e nivel no que está matriculado todo o alumnado.

c) Procedementos e instrumentos de avaliación deseñados para o ensino non presencial.

Serán os mesmos que os empregados na concreción curricular de cada estándar de aprendizaxe.

d) Modo de proveer o dereito á educación ao alumnado que non poida seguir a ensinanza telemática.

Do alumnado deste nivel , hai casos que non teñen acceso a internet ou non todos dispoñen dun equipo axeitado para conectarse e seguir de xeito eficiente o ensino telemático. A estas familias, se a administración educativa non lles proporciona estes medios os equipos axeitados, prestaremoslles equipos do centro. e a rede buscaremos solucións a través de entidades coma Cruz Vermella ou servizos do concello

e) Mecanismos que o profesorado adoptará para asegurar o seguimento continuo do curso polo alumnado.

No caso de suspensión da actividade lectiva para todo o grupo controlarase diariamente o acceso e actividade de cada alumno/a á Aula virtual e Classroom. No caso de ter que permanecer illado parte do alumnado do grupo, controlarase diariamente o acceso ás actividades da aula Classroom ou Aula Virtual dependendo do alumnado en corentena..

10.6) Procedementos e instrumentos de avaliación deseñados para o ensino non presencial.

Procedementos e instrumentos de avaliación deseñados para o ensino non presencial.

Serán os mesmos que os empregados na concreción curricular de cada resultado de aprendizaxe.

Os exames serán presenciais. Se non se poideran facer de esa forma fariáanse a través das plataformas utilizadas para as clasesw non presenciais e tamén mediante videochamadas.